

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTAMÂNĂ

Sub conducerea D-lui SILIU RĂDULESCU Călsilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
15, STR. JULES MICHELET, 15

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR
1 Nov. 1893 — 17 Aug. 1931

Jurisprudența română. — *Inalta Curte de Casație S. III-a.* Lucru judecat. — Comercialitatea unui litigiu. — Competință. — (Alfred Blumenfeld cu Maria Jipescu).
Curtea de Apel din București S. IV-a. — Tutelă. — Acțiune în dezavuare (Maria Tischler cu Alexandrina Vlădescu).
Curtea de Apel din București S. IV-a. — Execuțiune silită. — Tablou de distribuție. — Subrogație legală. (Iosif Steinhart cu Banca Cornea și Wilhelm Steinhart).
Tribunalul Ilfov Secția II-a civ. cor. — Asanarea datoriilor. — Credit ipotecar tranzitoriu. (M. Musculeanu cu Creditul Ipotecar tranzitoriu) cu nota D-lui D. G. Maxim.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența de la 15 Martie 1935

Președinția D-lui D. G. Lupu, președinte

Alfred Blumenfeld cu Maria Jipescu

LUCRU JUDECAT. — DACĂ COMERCIALITATEA UNUI LITIGIU HOTĂRĂȚĂ CU OCAZIA DISCUTĂREI COMPETINȚII MAI POATE FI REPUȘĂ ÎN DISCUȚIE LA JUDECAREA FONDULUI. — ART. 1201 COD. CIV.

Chestiunea competenței ratiōne materiae fiind în mod intim legată de aceia privind regimul probelor, rezolvarea uneia implică în mod necesar și soluționarea celeilalte, astfel că dacă instanța sesizată a se pronunța asupra naturii civile sau comerciale a unei afaceri pentru a determina competența, a hotărât comercialitatea litigiului, fără a rezolva în același timp fondul, caracterizarea litigiului de comercial este definitiv câștigată cauzei și numai poate fi repusă în discuție cu ocazia judecării fondului.

No. 510. — Admis recursul făcut de către Alfred Blumenfeld în contra deciziei cu No. 202/929 a Curții de Apel din București S. III-a în proces cu Maria Jipescu.

S'au ascultat D-nii avocați Asnavorian și Elefterescu pentru recurent și I. Petrovici intimată.

Curtea deliberând,

Asupra recursului de față.

Având în vedere decizia Curții de Apel București, Secția III-a cu No. 202 din 19 Decembrie 1929 prin care s'a respins ca nefondat apelul făcut de Alfred Blumenfeld în contra sentinței comerciale cu No. 698/929 a Tribunalului Ilfov Secția II-a com. menținându-se astfel dispozitivul primei instanțe prin care se respinsese acțiunea intentată de apelant contra D-nei Maria Jipescu personal și ca tutore :

Ca pentru a decide astfel Curtea a considerat că împrumuturile făcute de Gh. Schwartz agent de schimb secund pentru și în numele mijlocitorului oficial de schimb I. Jipescu dela Alfred Blumenfeld nu sunt operațiuni ne natură comercială potrivit legii burselor care consideră ca atare numai acele operațiuni prevăzute de legea burselor și făcute numai pentru terți ;

Că instanța de apel a refuzat să acorde autoritate de lucru judecat deciziei cu No. 300/928 a Curții de Apel Secția II-a prin care se stabilise că acele împrumuturi erau comerciale cu ocazia rezolvării chestiunii de a se ști care instanță este competentă trimițându-se afacerea la Tribunalul Comercial ;

Că pe baza probelor scrise administrate de reclamant, Curtea a considerat acțiunea ca nefiind dovedită și a refuzat reclamantului administrarea unor probe cu martori în complectarea dovezilor pe considerațiunea că litigiul dintre părți este de natură civilă ;

În contra acestei decizii Alfred Blumenfeld a făcut recursul de față ;

Văzând motivul I de casare în cuprinderea următoare ;

„Violarea art. 1200, 1201 și urm. cod. civ. violarea lucrului judecat. — Exces de putere și denaturare de acte.

„După cum am arătat în expunerea de fapt de mai sus, am dat cu împrumut în trei rânduri mijlocitorului oficial I. Jipescu, declarat comerciant prin lege, o sumă de 500.000 lei, dovedită cu chitanțe semnate de prepusul său, mijlocitorul suplinitor al biroului Jipescu, Gh. Schwartz.

„Că această operațiune a fost regulat trecută în registrele mijlocitorului oficial I. Jipescu și constatată, prin borderourile pe care le-am prezentat în original, semnate în numele lui I. Jipescu de către mijlocitorul suplinitor și prepus al lui Jipescu, Gh. Schwartz.

„Dovada acțiunii mele era prin urmare pe deplin făcută.

„Curtea de fond însă, ca să înlătore eficacitatea probelor administrate de subscrișul, rezolvă în prealabil o chestiune, care era definitiv rezolvată cu autoritate de lucru judecat și anume constată că acest împrumut de lei 500.000 are un caracter civil și nu

„intră în operațiunile de comerț pe care le făcea defunctul mijlocitor oficial I. Jipescu.

„La aceasta am răspuns că deciziunea No. 300/928 „a Curții de Apel S. II-a stabilește în urma discuțiilor contradictorii că acest împrumut s'a făcut pentru afaceri de bursă, că afacerea este de natură comercială și respinge apelul tutoarei Maria Jipescu.

„Curtea numai cu exces de putere și cu violarea „autorității lucrului judecat și denaturând dispozitivul „ca și considerentele deciziunii, stabilește că nu e vorba de lucru judecat pentru motivul că comercialitatea operațiunii s'ar fi stabilit de acea Curte de „Apel cu ocazia discutării competenței de altfel Curtea „putea face la prima vedere să se creadă că e comercial.

„Numai în acest chip a putut înlătura efectele probelor administrate și refuza alte probe cerute în completare.

„Operațiunea fiind comercială, întrucât defunctului I. Jipescu era comerciant ca mijlocitor oficial, atunci conf. 46, 50, 51 și 52 cod. com. toate convențiunile din aceste registre făceau proba obligațiunii defunctului I. Jipescu și acțiunea mea trebuie să se admită, neexistând la dosar nici o probă contrarie“.

Având în vedere că prin acest motiv recurentul se plânge de violarea art. 1200 și 1201 c. civ. violarea autorității lucrului judecat, exces de putere și denaturare de acte, prin aceea că Curtea de fond stabilește că nu e vorba de autoritatea lucrului judecat cu privire la comercialitatea procesului dedusă dintr'o deciziune anterioară a Curții, deoarece, comercialitatea operațiunii de împrumut s'ar fi stabilit de acea Curte cu ocazia discutării competenței când s'a examinat numai partea formală a lucrurilor ținându-se seama de aparența înscrisului produs de reclamant;

Având în vedere că rezultă din decizia recurată că instanța de apel a statuat că deciziunea cu No. 300/928 a Secției a II-a a aceleiaș Curți nu poate constitui autoritate de lucru judecat cu privire la chestiunea de a se ști dacă operațiunea în litigiu este de natură comercială sau nu, deoarece în cauză nu există identitate de obiect între ambele procese, iar cu ocazia rezolvării chestiunii competenței comercialitatea a fost examinată avându-se în vedere partea formală a lucrurilor și aparența înscrisului produs de parte, neexaminându-se însuși fondul litigiului;

Considerând că chestiunea competenței ratione materiae fiind în mod intim legată de aceea privind regimul probelor, deoarece ambele alcătuiesc două aspecte deduse din natura unei operațiuni, rezolvarea uneia implică în mod necesar și soluționarea celeilalte;

Că dacă este exact că instanța sesizată a se pronunța asupra naturii civile sau comerciale a unei afaceri pentru a determina competența nu rezolvă și fondul litigiului în acelaș timp, nu este mai puțin adevărat că numai din examinarea fondului procesului instanța poate să constate dacă conflictul dedus înaintea părților este civil sau comercial;

Că dacă această examinare în contradictor are loc la început în vederea legării instanței și se face numai

pe baza probelor pe care instanța le are în acel moment la îndemână — și numai din acest punct de vedere se poate vorbi de partea formală a lucrurilor, sau de aparența lor — nu este mai puțin adevărat că problema se rezolvă în drept, împrejurare ce angajează definitiv calificarea litigiului, indiferent de nouile probe ce s'ar produce ulterior;

Că ar fi inadmisibil — în ipoteza soluțiunii opuse — ca instanța care a statuat că un litigiu este de natură comercială, pășind la discutarea admisibilității unei probe să spună că litigiul este de natură civilă, deoarece această soluție ar implica și declinarea competenței, ceea ce nu se mai poate, această chestiune fiind în prealabil în mod definitiv tranșată;

Că este inexact a se susține că nu există identitate de obiect între o hotărâre rămasă definitivă prin care se rezolvă natura litigiului pentru stabilirea competenței și aceea în care afacerea se judecă în fond, pe motiv că în prima se rezolvă competența iar în a doua hotărâre se dispune acordarea unei sume de bani, — deoarece obiectul ce trebuie avut în vedere în raport cu art. 1201 c. civ. este obiectul acțiunii în cadrul căreia s'a rezolvat incidentul privind competența, ceea ce evident că e acelaș în speță, fiind vorba de aceeaș acțiune;

Că întrucât deci prin deciziunea No. 300/928 s'a hotărât comercialitatea litigiului cu ocazia tranșării competenței, întrucât această deciziune a rămas definitivă, caracterizarea litigiului de comercial este definitiv câștigată cauzei și nu mai poate fi repusă în discuție cu ocazia judecării fondului;

Că însă dat fiind caracterul indicativ iar nu atributiv al deciziunii de rezolvare competenței, natura litigiului se mai putea repune în discuție numai înainte de a se intra în fond în fața instanței de trimitere, în speță Tribunalul comercial, ceea ce intimata — nu a făcut, achiezând astfel asupra caracterizării naturii litigiului,

Că judecând și hotărând astfel Curtea de fond a violat art. 1201 c. civ. și a pronunțat o decizie casabilă.

Că deci mottivul I de recurs fiind fondat urmează a se admite și fără a se mai examina și celelalte motive de recurs decizia recurată, urmează a fi casată.

Văzând sererea de cheltueli de judecată și apreciind.

Pentru aceste motive casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV-a

Audiența de la 28 Noembrie 1934

Președinția D-lui N. Racoviceanu, consilier

Maria Tischler cu Alexandrina Vlădescu

TUTELĂ. — DACĂ CONSTITUIREA EI POATE FI ȚINUTĂ ÎN LOC DE FAPTUL INTENTĂRII UNEI ACȚIUNI ÎN DEZAVUARE. — ART. 286 ȘI URM. 342 ȘI URM. COD. CIVIL.

Existența unei acțiuni în desavuare pornită de către bărbat și continuată de moștenitorii săi, în urma decesului său, nu poate avea nici o influență asupra constituirei tutelei copilu-

lui minor a cărui legitimitate este contestată, de oare ce obiectul ambelor cereri cât și calea procedurală instituită de lege sunt cu totul diferite și a suspenda constituirea tutelei până la rezultatul acțiunii în desavuare ar însemna ca minorul să nu poată fi reprezentat tocmai în acțiunea fundamentală pentru el, statul său civil.

No. 386. — Admis apelul făcut de Maria Tischler în contra jurnalului cu No. 9415 din 25 Septembrie 1931 a Tribunalului Vlașca secția Tutelilor în proces cu Alexandrina Vlădescu
Curtea,

Asupra apelului făcut de d-na Maria Tischler în contra jurnalului No. 1415 din Septembrie 1931, al Tribunalului Ilfov secțiunea tutelilor, prin care se suspendă rezolvarea cererii făcută de apelantă de a se înființa tutela fiicei sale minore Maria Sanda.

Având în vedere actele dela dosar, susținerile și concluziunile orale și scrise ale părților.

Considerând că din toate aceste se constată în fapt următoarele :

În 1931, luna Mai încetează din viață Mihail Vlădescu. Acesta se căsătorește în 1915, cu apelanta de azi d-na Maria Tischler contra căreia intentă în 1918 acțiune de divorț. Divorțul nu se transcrie, însă decât în Octombrie 1920; Înainte de transcriere, în timpul căsătoriei, deci apelanta dă naștere în Iulie 1920 unei fete Maria Sanda, — e de reținut însă un fapt că copilul e născut în Germania la Hienhaim și că e înregistrată sub numele de Maria Fortunescu. D-l Fortunescu devine în 1921 soțul apelantei de care aceasta se divorțează în 1925, pentru a se căsători cu Tischler în 1928. La moartea primului soț Vlădescu în 1931, apelanta cere constituirea unei tutele a fiicei sale. Cum însă înainte de a muri, Vlădescu intentase în 1930 o acțiune în desavuare contra fiicei născute înainte de transcrierea divorțului, Tribunalul Ilfov secția Tutelilor suspendă constituirea tutelei până la transarea acțiunii în desavuare.

În contra acestui jurnal cu No. 9415/931, d-na Tischler face apelul de față.

Considerând că ceiace interesează e decesul lui M. Vlădescu întâmplat în Mai 1931.

Că ceea ce mai interesează e existența unui minor în fapt iarăși necontestat întâmplat în Iulie 1920 și de asemeni că această naștere a avut loc în timpul căsătoriei.

Că stabilindu-se că deși acțiunea a fost intentată în 1918, de fapt nu s'a judecat și transcris divorțul, decât mult mai târziu în Octombrie 1920, și că deci la data nașterii minorei căsătoria nu era desfăcută, rămâne stabilit că minora s'a născut în timpul căsătoriei.

Că existența unei acțiuni în desavuare introdusă de M. Vlădescu în 1930, și continuată de d-na Alexandrina Vlădescu, nu poate avea nici o influență asupra constituirea tutelei de oarece atât obiectul ambelor cereri cât și calea procedurală instituită de lege sunt cu totul diferite.

Că apoi afară de aceasta nu e suficient să se introducă o acțiune pentru ca ea să fie socotită admisă, acțiunea în desavuare fiind supusă la termene și la condițiuni a cărui discutare urmează să se facă înaintea instanțelor competente și înainte de soluționarea căreia e prematur a se socoti că se poate prejudicia chestiunea constituirea tutelei.

Că tutelele fiind de ordine publice, pornite din necesitatea firească a protejării minorului fără de apărare, e imperios necesara constituirea ei.

Că nefăcând astfel, minorul nu ar putea să fie reprezentat în acțiunea fundamentală pentru el, statul său civil.

Că din întreaga economie a materiei ce recomandă celeritate se impune a se proceda din oficiu la organizarea tutelei mărturiseste grija deosebită a legiuitorului de a constitui reprezentanța minorului.

Că a suspenda constituirea tutelei până la rezultatul acțiunii în desvaloarea ar însemna pierderea anticipată a acțiunii de către minor, pe care nu ar fi cine să l reprezinte.

Că nu se poate spune că s-ar putea constitui o tutelă în care sa fie socotit copil natural, de carece de e vorba de o anticipare, tocmai calitatea aceasta a minoarei ar constitui o prejudecare în acțiunea de desavuare, până la care copilul născut aparent dintr'o căsătorie legitimă trebuie să și păstreze până atunci aceasta calitate.

Ca compunerea deosebită a consiliului familie în caz de tutela naturală ar face să se ia măsuri de persoane dovedite ulterior necompetente.

Că faptul că minora a fost trecută în actul de naștere cu un alt nume, constituie un element a cărui seriozitate cată a fi determinată în acțiunea de desavuare, în tutela neîntrând decât acela că maternitatea e certă și dacă e născut în timpul căsătoriei.

Ca însuși din textul codului civil rezultă în-direct că se poate constitui tutela în timpul acțiunii în desavuare de oarece din faptul că art. 383 arată ca nu pot fi tutori sau membri în consiliu acei ce au un proces cu minorii în care e compromisă starea civilă a acestuia lasă să se vadă că e consiliu, și deci tutela simultan cu acțiunea în tăgadă de paternitate.

Că mama minorei fiind d-na Maria Tischler, d-sa cată a fi recunoscută tutoare legala și a se constitui consiliu de familie din următoarele persoane Alexandru C. Vlădescu, Constantin C. Vlădescu, Iacob C. Vlădescu, Virgil V. Dărăscu și Grigore Gr. Noica, rude cu defunctul și cu d-sa și pe care D-sa le recomandă.

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier Liciu, admite.

Semnați: N. Racoviceanu, Al. Meculescu, Al. Liciu.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV

Audiența de la 20 Martie 1935

Președinția D-lui Aurel Lerescu, președinte

Iosif Steinhardt și Banca Cornea cu Wilhelm Steinhardt

EXECUȚIUNE SILITĂ. — TABLOU DE DISTRIBUIRE. — TITLU CONSTATATOR AL CREANȚEI. — SUBROGAȚIE LEGALĂ.

Inscrierea pe tabloul de distribuțiune a sumelor rezultate din urmărirea întreprinsă de un creditor urmăritor, fiind o operațiune de executare, creditorul nu și poate realiza creanța sa pe această cale, fără a și o fi valorificat în prealabil, prin hotărâre judecătorească sau recunoașterea debitorului în formă autentică, investile cu formule executorie, și această chiar în cazul când calitatea de creditor rezultă dintr'o subrogațiune legală, de oarece constatarea existenței subrogațiunii legale este de atributul instanțelor de fond, a căror hotărâre definitivă și investilă cu formula executorie în lipsă de recunoaștere debitorului în formă autentică, trebuie prezentată în instanța de înscrierea creanței pe tabloul de distribuire.

No. 90. — Admise apelurile conexasate făcute de către Iosif Steinhardt și Societatea anonimă „Banca Cornea” în contra sentinței civile cu No. 456/934 a Trib. Ilfov S. Notariat în proces cu Wilhelm Steinhardt.

Curtea,

Asupra apelului făcut, prin petiția înreg. la No. 8442 din 15 Iunie 1934, de către Iosif Steinhardt, domiciliat în București, Str. Mircea Vodă No. 42, etaj, în contra sentinței cu No. 456/934 a Trib. Ilfov S. Not. prin care s'a admis contestația făcută de intimatul Wilhelm Steinhardt la Tabloul de distribuire sumelor rezultate din urmărirea veniturilor imobilelor din București, Str. Mircea Vodă No. 42-44 și Str. Olteni No. 19 colț cu Str. Labirint No. 20 întocmit de judele comisar al Tribunalului în ziua de 7 Martie 1934 și s'a dispus înscrierea între creditorii apelantului și ai intimatului Wilhelm Steinhardt cu suma de 1.161.000 lei capital, cum și asupra apelului făcut prin petiția din 21 August 1934, de către Soc. Anon. Rom. „Banca Cornea”, cu sediul în București, Cal. Victoriei No. 28, în contra aceleiași sentințe.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale și scrise ale părților.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale și scrise ale părților.

Având în vedere că apelanții Iosif Steinhardt și Soc. Anon. „Banca Cornea” susțin că greșit a fost admisă de către Tribunal, contestația intimatului Wilhelm Steinhardt la tabloul de distribuire sumelor rezultate din urmărirea veniturilor părților indivize ale mobilelor proprietatea indiviză a apelantului, întreprinsă de intimata Societatea „Generală” și de către apelanta „Banca Cornea” și s'a dispus înscrierea sa cu suma de 1.161.000 lei capital în tabloul de ordinea creditorilor, întrucât Wilhelm Steinhardt nu are un titlu

executor care să constate creanța sa în contra apelantului debitor Iosif Steinhardt, titlul executor al Societății „Generală”, creditoarea urmăritoare, în care intimatul Wilhelm Steinhardt susține că a fost subrogat, de drept, prin efectul legii pentru partea din datoria lui Iosif Steinhardt către Soc. „Generală” pe care Wilhelm Steinhardt în calitate de fidejutor ar fi plătit-o Soc. „Generală”, neputând constitui un titlu executor și pentru Wilhelm Steinhardt, întrucât plata ce acesta pretinde că a făcut-o, în calitate de fidejutor, din datoria lui Iosif Steinhardt, în mâinile Societății „Generală” nu este constatată nici printr'o hotărâre judecătorească, nici printr'un act autentic, scrisorile sub semnătură privată emanate dela Societatea „Generală”, pe care Wilhelm Steinhardt se bazează pentru stabilirea calității sale de subrogat legal și răspunsurile societății la interogatorul ce i s'a luat în acest scop, neavând caracterul unor titluri executorii și neputându-l, deci, îndreptăți să ceară înscrierea sa la tablou.

Considerând că prin înscrierea la tabloul de distribuire al unor sume rezultate, fie din urmărirea veniturilor unui imobil al debitorului urmărit, fie din vânzarea silită a bunurilor sale, creditorul urmărește realizarea creanței sale, plata ei.

Că, pentru a putea procedea la realizarea unei creanțe, pentru a putea obține plata ei, — rezultat care poate fi atins prin utilizarea vreuneia din căile de execuție silită a averii debitorului, fie întreprinzându-le singur, fie venind la distribuirea sumelor rezultate din executarea întreprinsă de alții, — creanța creditorului trebuie să fie în prealabil valorificată, valorificare care poate avea loc sau printr'o hotărâre judecătorească, sau prin recunoașterea debitorului făcută în formă autentică, iar actele judecătorești, — hotărârea rămasă definitivă sau actul autentic, — constatatoare a creanței creditorului, potrivit art. 375 pr. civ., să fie investite cu formula executorie.

Că, întrucât în speță, intimatul Wilhelm Steinhardt în sprijinul cererii sale de a fi înscris la tabloul de distribuire sumelor rezultate din urmărirea veniturilor bunului imobil al debitorului Iosif Steinhardt, prezintă actul de ipotecă investit cu formula executorie, intervenit între Iosif Steinhardt ca debitor și Societatea „Generală” ca creditoare, în ale cărei drepturi pretinde intimatul Wilhelm Steinhardt că este subrogat, deplin drept, prin efectul legii, întrucât în calitate de fidejutor a plătit o parte din datoria lui Iosif Steinhardt către Societatea „Generală”, ceiace susține intimatul Wilhelm Steinhardt că rezultă din scrisorile sub semnătură privată emanate dela Societatea „Generală”, cum și din răspunsurile acesteia la interogatorul ce i s'a luat, cum plata ce apelantul Wilhelm Steinhardt pretinde că a făcut-o și care ia-r conferi calitate de subrogat legal, ceiace i-ar da dreptul să utilizeze titlul executor al creditoarei în drepturile căreia s'a subrogat, nu este valorificată, nici printr'o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, nici recunoscută printr'un act autentic de către debitor, lipsindu-i astfel titlul executor ca să poată procedea la

urmărirea silită și deci la obținerea înscrierii sale pe tabloul de distribuire a unor sume rezultate din urmărirea întreprinsă de alții, cererea sa de a fi înscris pe tabloul de distribuirea sumelor rezultate din urmărirea veniturilor bunului imobil al debitorului Iosef Steinhardt, întrepinsă de societățile „Generală”, și „Banca Cornea”, nu poate fi admisă, faptul că fiind un fidejutor, după cum afirmă intimatul, subrogarea sa în drepturile creditoarei Societatea „Generală”, în limita sumelor ce susține că a plătit din datoria lui Iosef Steinhardt Societății Generală, operează deplin drept, în virtutea legii, nedispensându-l pentru a putea utiliza vreuna din căile de execuție silită, de obligațiunea de a-și valorifica, în prealabil, înaintea instanțelor de fond, creanța născută în favoarea sa, în contra debitorului, prin subrogarea care a operat deplin drept, din moment ce această calitate nu i-a fost recunoscută de debitor printr'un act autentic.

Că în ce privește susținerea intimatului Wilhelm Steinhardt, că fiind vorba de o subrogare legală, calitatea sa de subrogat legal poate fi constatată și deci creanța sa valorificată în instanța de distribuirea sumelor rezultate din urmărire, ea este nefondată, înscrierea pe tabloul de distribuirea sumelor rezultate din urmărirea întreprinsă de un creditor urmăritor, după cum s'a arătat prin considerentele de mai sus, fiind o operațiune de executare la care nu poți recurge decât dacă ai un titlu, — hotărâre judecătorească sau act autentic, investite cu formula executorie, — care să constate creanța a cărei plată prin înscrierea la tablou, vrei să o obții, ceiace exclude posibilitatea de a valorifica, pe această cale de execuție silită însăși creanța ce o pretinzi contra debitorului urmărit, chiar dacă ea ar fi rezultatul unei subrogațiuni legale, constatarea existenței acestei subrogațiuni legale, care îți conferă calitatea de creditor, fiind de atributul instanțelor de fond, a căror hotărâre definitivă, investită cu formula executorie trebuie să o prozinți în instanța de înscrierea creanței pe tabloul de distribuirea sumelor rezultate din urmărire, dacă calitatea aceasta de subrogat legal nu ți-a fost recunoscută de debitor în forma autentică ca să poți utiliza titlul executor al celui în drepturile căruia au fost subrogat, rolul instanței de distribuirea sumelor rezultate dintr'o execuție silită limitându-se la a verifica titlurile celor ce cer înscrierea lor pe tablou, îndepărtând pe creditorii care nu au titluri și dând fiecăruia pe tabloul de distribuirea sumelor rezultate din urmărire, locul cuvenit după calitatea și rangul creanței sale.

Că faptul că societatea „Generală” ar fi putut să se înscrie pe tablou cu întreaga valoare a creanței constatată prin titlul său executoriu, în cazul când ar fi continuat să fie titulara întregului quantum al ei, nu însemnează că pentru acest singur cuvânt, orice altă persoană poate să se înscrie pe tablou cu partea de creanță care, prin plată de subrogare, a eșit din patrimoniul „Generalei”, ci nimei aceia care desinteresează-o pe „Generală” de această parte a creanței sale, prin achitarea ei, poate să prezinte hotărârea definitivă sau actul autentic care să constate această

operațiune, ceilalți creditori ai debitorului urmărit fiind în drept să ceară celui ce se pretinde subrogat să prezinte titlul constatator al acestei operațiuni.

Că apelul, fiind astfel fondat, urmează să fie admis, reformându-se sentința Tribunalului și respingându-se cererea intimatului Wilhelm Steinhardt de a fi înscris pe tabloul cu suma de 1.161.000 lei.

Că în ce privește apelul lui Iosef Steinhardt îndreptat în contra „Băncii Cornea” întrucât Iosef Steinhardt cere numirea unui expert contabil care, ținând seama de legea cametei, să calculeze dobânzile cu care Banca Cornea a fost înscrisă pe tablou, pentru a se stabili quantumul stabilit de lege, cum o asemenea expertiză este admisibilă în drept și concludentă în cauză, ea urmează să fie admisă.

Pentru aceste motive redactate de D-l Consilier Ștefan P. Mihăileanu admite.

Semnați: *Aurel Lerescu, I. A. Floareș, Șt. P. Mihăileanu.*

TRIBUNALUL ILFOV S, II CIV, COR.

Audiența de la 7 Februarie 1955

Președinția D-lui Al. Minculescu, judecător

Mihail Mușceleanu cu Institutul de credit ipotecar Tranzitoriu

ASANAREA DATORILOR. — DEBITORI AI CREDITULUI IPOTECAR TRANZITORIU. — ART. 65 DIN NOUA LEGE DE LICHIDARE.

Cu toate că prin art. 65 din noua lege de lichidare se prevede că sunt exceptați dela beneficiul conversiunii debitorii Creditului ipotecar tranzitoriu cari au încheiat convențiuni în conformitate cu vechile legi de asanare, însă prin edictarea acestei dispozițiuni, legiuitorul nu a înțeles să excepteze numai pe acei debitori cari prin convențiunile încheiate au obținut totalitatea avantajelor prevăzute în legile anterioare, ci pe ori care debitor ar fi încheiat o convențiune cu Creditul Ipotecar Tranzitoriu conform legilor de asanare din 19 Aprilie 1932 și 14 Aprilie 1933, chiar dacă prin acea convențiune ar fi renunțat pur și simplu la beneficiul conversiunii.

No. 134. — Respinsă ca nefondată cererea făcută de reclamantul Mikail Mușceleanu în contra pârâtei Societatea anonimă „Institutul de Credit Ipotecar-Tranzitoriu”.

Tribunalul,

Asupra acțiunii intentată de Mihail Mușceleanu, prin petițiunea înregistrată la No. 31.403/934 contra Soc. Anonime „Institutul de Credit Ipotecar Tranzitoriu” cu sediul în București, Str. Robert de Flers, 2.

Având în vedere că prin această acțiune, reclamantul Mihail Mușceleanu, în calitate de debitor, cere ca să se constate judecătorește că intră în prevederile legii pentru lichidarea datorii agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 și că este deci în drept să invoace față de Societatea pârâtă toate avantajele menționatei legi, atât în ce privește reducerea de creanță acordată debitorilor agricoli, cât și în ce privește dobânzile și termenele de plată.

Având în vedere că Societatea pârâtă prin reprezentantul ei n'a formulat nici o obiecțiune cu privire la admisibilitatea unei asemenea acțiuni, intentată de către debitor, potrivit procedurii pe care art. 69 aliniat ultim din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane o prescrie în mod special pentru creditori.

Având în vedere că Societatea pârâtă prin reprezentantul ei s'a mărginit să combată în fond pretențiunile reclamantului, susținând că el nu intră în prevederile legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

În sprijinul acestei obiecțiuni, Societatea pârâtă, prin reprezentantul ei, a invocat dispozițiunile art. 65 și 74 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, potrivit cărora sunt exceptați dela aplicarea legii toți debitorii cari au încheiat înțelegeri de plată cu creditorii lor, sub regimul legilor de asanare anterioare.

Având în vedere că din susținerile orale ale părților, din concluziunile scrise ce ele au depus la dosar, precum și din toate actele aflate în dosarul pricinii se constată în fapt următoarele :

La 18 Iulie 1931 prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov sub Ne. 19986 și înscris sub No. 2549, Mihail Mușceleanu se împrumută de la Institutul de Credit Ipotecar Tranzitoriu cu o sumă de 1.200.000 lei, pentru a achita pe creditorii săi ipotecari Juliette și Charles Dronhet și Silvia N. Ghișescu. Pentru garantarea Institutului de Credit Ipotecar Tranzitoriu, Mihail Mușceleanu constituie ipotecă acelaș imobil care fusese sonstituit ipotecă asupra imobilului său din București str. Câmpineanu 51.

Termenul acestui împrumut a fost de 4 ani și 10 luni, adică dela 1 Iulie 1931 și până la 1 Mai 1936, iar dobânda stipulată a fost de 12 % pe an. În ce privește restituirea capitalului părțile contractante au prevăzut prin actul de împrumut ca jumătate din capital să se restituie prin rate semestriale de amortisment, iar jumătate la expirarea termenului de împrumut.

La 19 Aprilie 1932 intrând în vigoare prima lege de asanare a datoriilor, care excepta dela beneficiile ei creanțele Institutului de Credit Ipotecar Tranzitoriu, însă acorda debitorilor acestei instituțiuni dreptul de a obține o prelungire de 15 ani pentru achitarea capitalului și cu o dobândă de 8 %, reclamantul Mihail Mușceleanu pretinde institutului ca să i se transforme împrumutul, în împrumut fără amortisment, să i se prelungească scadența cu 6 ani și să i se reducă dobânda la scontul Băncii Naționale.

La 4 Octombrie 1932, Institutul de Credit Ipotecar Tranzitoriu comunică reclamantului Mihail Mușceleanu că acceptă să-i suprimă plata amortismentelor până la 1 Mai 1931 când debitorul, în schimbul acestui avantaj, urmează să restituie întreg capitalul. Prin aceeași scrisoare Institutul de Credit Ipotecar Tranzitoriu comunică reclamantului că acceptă să-i reducă și dobânda la 10 % pe an.

Printr'o scrisoare cu data de 9 Octombrie 1933,

reclamantul Mihail Mușceleanu acceptă condițiunile indicate de Creditul Ipotecar Tranzitoriu prin scrisoarea din 4 Octombrie 1932, însă solicită a i se reduce dobânda la 8 % pe an, cu începere de la 14 Aprilie 1933, data celei de a doua lege de asanare, care între timp a fost promulgată. Tratatulele cari s'au mai urmat între părți au condus la încheierea unui angajament definitiv, cristalizat prin scrisoarea din 16 Octombrie 1933 a Creditului Ipotecar Agricol și prin scrisoarea de acceptare a reclamantului Mușceleanu din 4 Noembrie 1933. Prin acest ultim și definitiv aranjament se prevede capitalizarea dobinzilor datorate, se fixează termenul de restituire al capitalului la 1 Mai 1935 și se stabilește o dobândă de 10 % pe an. Convențiunea încheiată cuprindea și un pact comisoriu, potrivit căruia abaterea debitorului Mușceleanu de la oricari din condițiunile stipulate, atrăgea de drept decăderea sa din drepturile ce i s'au recunoscut de Societatea pârâtă și permitea acesteia să-l urmărească în condițiunile fixate prin actul de împrumut inițial.

La 7 Mai 1934, publicându-se noua lege pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane, care este și astăzi în vigoare reclamantul Mihail Mușceleanu comunică Societății pârâte că înțelepe să beneficieze de avantajele noii legi.

Răspunzând la această comunicare, Institutul de Credit Ipotecar Tranzitoriu comunică reclamantului că potrivit dispozițiunilor din art. 65 și 74 din noua lege, dânsul nu poate invoca beneficiul legii de asanare, întru cât a încheiat o convențiune sub imperiul vechilor legi de asanare. Prin aceeași notificare Societatea pârâtă comunică reclamantului că va proceda la urmărirea bunului ipotecar, dacă în termen de 30 zile reclamantul nu se va prezenta la sediul societății spre a plăti cel puțin dobinzile datorate.

În urma primirei acestei notificări reclamantul a intentat acțiunea de față, cerând a se stabili de Justiție că el are dreptul de a beneficia de dispozițiunile legii de asanare, atât în ce privește reducerea cranței și a dobinzilor, cât și în ce privește termenul și modalitatea de plată.

Având în vedere că societatea pârâtă a obiectat dintru început că reclamantul nu poate beneficia de dispozițiunile legii, întrucât este exceptat în mod expres, prin dispozițiunile art. 65 și 74 din lege, ca unul care a încheiat cu creditorul său o convențiune sub imperiul legilor de asanare anterioare.

Având în vedere că prin art. 74 din noua lege pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane se prevede în mod expres respectarea tuturor convențiunilor încheiate între creditori și debitori, sub imperiul legilor de asanare anterioare. Prin art. 65 din aceeași lege, făcându-se aplicațiunea aceluiași principiu și la raporturile dintr'o Instituție de Credit Ipotecar Tranzitoriu și debitorii lui, se prevede că sunt exceptați dela beneficiul legii acei debitori cari au încheiat cu Institutul de Credit Ipotecar Tranzitoriu convențiuni sub imperiul și în condițiunile legilor anterioare de asanare. Prin acelaș text se mai prevede că Statul

va despăgubi Creditul Ipotecar Tranzitoriu de toate pagubele suferite prin reducerile cauzate de noua lege.

Având în vedere că în această situație, singura problemă pe care Tribunalul urmează s'o examineze este aceea de a se ști dacă convențiunea încheiată între reclamant și pârât și conținută în scrisorile din 16 Octombrie 1933 și 4 Noembrie 1933 are sau nu caracterul convențiunilor vizate de legiuitor prin art. 65 din noua lege pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

Având în vedere că reclamantul Mihail Mușceleanu, a obiectat că în speță convențiunea încheiată între el și societatea pârâtă sub impeiul vechilor legi de asanare nu poate constitui o piedică pentru ca el să beneficieze de dispozițiunile de favoare ale noiei legi întru cât prin această convențiune n'a fost încheiată în conformitate cu dispozițiunile legilor de asanare, atunci în vigoare, cari prevedeau condițiuni mult mai favorabile pentru debitorul.

Având în vedere că această obiecțiune a reclamantului este lipsită de temein întrucât convențiunea încheiată de dânsul cu societatea pârâtă, sub imperiul legilor de asanare anterioare, nu poate avea decât unul și acelaș caracter, indiferent dacă prin ea reclamantul a obținut în mod integral toate avantajele pe care legea i le recunoștea, sau s'a mulțumit numai cu o parte din aceste avantaje.

Din acest punct de vedere este ușor de înțeles că reclamantul dacă n'ar fi vrut să renunțe la beneficiul legii n'ar fi încheiat cu societatea pârâtă nici o convențiune, ci și-ar fi realizat dreptul său prin mijloacele pe cari i le punea la îndemână legile atunci în vigoare.

Că este foarte adevărat că prin art. 65 din noua lege se prevede că sunt exceptați, de la beneficiul conversiunii debitorii Creditului ipotecar tranzitor cari au încheiat convențiuni în conformitate cu vechile legi de asanare. Prin edictarea acestei dispozițiuni legiuitorul n'a putut înțelege să excepteze numai pe acei debitori cari prin convențiunile încheiate au obținut totalitatea avantajelor prevăzute în legile anterioare, ci pe ori care debitor ce ar fi încheiat o convențiune cu Creditul Ipotecar Tranzitor conform legilor de asanare din 19 Aprilie 1932 și 14 Aprilie 1933, chiar dacă prin acea convențiune ar fi renunțat pur și simplu la beneficiul conversiunii.

Că în speță convențiunea intervenită între părți și concretizată prin scrisorile din 16 Octombrie 1933 și 4 Noembrie 1933 a fost încheiată conform legii de asanare atunci în vigoare, fiindcă reclamantul era în măsură să cunoască toate avantajele pe cari i le conferea acea lege și era liber să renunțe la unele avantaje, după cum era liber să renunțe la întreg beneficiul acordat prin lege.

Că din acest punct de vedere nu face umbră de îndoială că acordul intervenit între reclamant și pârâtă la 9 Octombrie 1933 constituie un obstacol pentru reclamant de a invoca și beneficiul noiei legi.

Având în vedere că în al doilea rând reclamantul Mihail Mușceleanu a obiectat că în orice caz con-

vențiunea în chestiune nu-i mai poate fi opusă, întru cât această convențiune a fost desființată prin efectul pactului comisoriu pe care îl conținea. Cu alte cuvinte reclamantul pretinde că, întrucât el în calitate de debitor nu și-a executat obligațiunile prevăzute în convențiunea încheiată și a lăsat deci să opereze pactul comisor, prin aceasta, convențiunea se consideră ca inexistentă și ca atare nu mai poate constitui pentru dânsul o piedică de a invoca beneficiul noiei legi de lichidare a datoriilor.

Considerând că este de principiu că beneficiul pactului comisor nu poate fi invocat decât de creditorul în favoarea căruia el a fost stipulat.

Că în speță din nimic nu se constată că societatea pârâtă ar fi înțeles să considere convențiunea ca desființată prin efectul pactului comisor.

Având în vedere că prin notificarea ce a trimis reclamantului la 9 Iunie 1934, societatea pârâtă n'a invocat beneficiul pactului comisor, ci a acordat reclamantului un termen de 30 zile pentru a achita la sediul Societății, cel puțin dobânzile.

Că în orice caz, reclamantul nu poate invoca propria sa neglijență în executarea convențiunii, pentru ca la adăpostul acestei neglijențe să-și creeze o situațiune privilegiată.

În adevăr ar fi cu totul straniu ca debitorii cari au încheiat convențiuni cu societatea pârâtă sub imperiul legilor anterioare și deci cari nu pot beneficia de dispozițiunile de favoare ale noiei legi, să poată după simpla lor voință, să desființeze aceste convențiuni, lăsând să se împlinească condițiunea rezolutorie prin neplata la termen și aceasta numai în scopul de a-și crea o situațiune mai bună, care să le permită a se folosi de dispozițiunile noiei legi de lichidare.

Că o asemenea soluțiune ar fi numai nedreaptă, dar și imorală.

Că în această situațiune este drept că reclamantul nu poate invoca desființarea convențiunii prin efectul pactului comisor, care ar fi operat tocmai din cauză, că dânsul nu și-a executat obligațiunile asumate prin convențiunea încheiată cu societatea pârâtă.

Că astfel fiind, Tribunalul găsește că înțelegerea intervenită între reclamant și societatea pârâtă la 16 Octombrie 1933 constituie un obstacol, care, în conformitate cu dispozițiunile art. 65 din noua lege împiedica pe reclamant de a beneficia de dispozițiunile acestei legi.

Că astfel fiind, acțiunea de față este neîntemeiată și urmează a fi respinsă ca atare.

Pentru aceste motive redactate de d-l Jude Al. Minculescu, respinge.

Semnați: *Al. Minculescu, G. Solomonescu.*

NOTA. — Sentința ce adnotăm merită a fi semnalată, atât pentru că face aplicațiune a unui principiu echitabil din noua lege pentru liquidarea datoriilor agricole și urbane din 1934, cât și pentru că este redactată cu deosebită îngrijire de d. Minculescu, judecător la Tribunalul Ilfov, care dovedește continuu în

elaboratele sale aceași solitudine în deslegarea problemelor de drept.

Un debitor care s'a împrumutat încă din Iulie 1931 cu o însemnată sumă de la o instituție financiară, obține, în baza ledei de asanare a datoriilor din 1932, transformarea în mod cu totul favorabil a condițiilor zisului împrumut, după care se stabilește un nou aranjament în ce privește plata și termenele ei, convenție, acceptată de ambele părți, la 16 Octombrie 1933 și 4 Noembrie a aceluiaș an, și cu adaus a unui pact comisoriu, după care se stipulează că ori ce abatere a debitorului de la oricare din noile condițiuni atrage de drept decăderea sa din avantale recunoscute prin aranjameat, și cu facultatea Societății creditoare de a urmări pe debitor în executarea vechilor condițiuni a contractului de împrumut.

În urma promulgării noiei legi pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din Mai 1934, debitorul, nesocotind convențiunea și avantajele ce i-au fost acordate sub imperiul legii de asanare precedente, tinde a se folosi a doua oră și de avantajele acestei ultimei legi de asanare; și în acest scop introduce acțiunea soluționată prin sentința ce adnotăm, cerând o nouă asanare, ca astfel justiția să stabilească desființată convențiunea la care a aderat și că are drept la beneficiile noiei legi de asanare, din 1934, potrivit dispozițiilor de favoare cuprinse în această lege.

După concluziunile formale ale Societății creditoare, tribunalul, în baza articolelor 65 și 74 din noua lege a lichidării datorilor din 1934, respinge cererea stabilind că convențiunea încheiată benevol de către părți sub imperiul vechii legi de asanare are caracter definitiv, și aceasta indiferent dacă debitorul a obținut toate avantajele ce i se putea acorda după zisa lege în mod integral, sau numai o parte din aceste avantaje.

* * *

În viața comună este de dorit ca toți contractanții să se țină de cuvânt. Valoarea cuvântului ridică pe individ, fiindcă numai prin cuvânt oamenii își comunică impresiunile, încheie legături, și manifestă dorințele și în fine contribuiesc la progresul general. Mai cu seamă în relațiunile de afaceri neținerea angajamentelor luate rupe orice legătură și aduce desordine. Montaigne, un distins scriitor ar spus: „Neadevărul nu este numai o violare a legii morale, dar, el devine un fapt anti-social și anti-juridic, când se manifestă într'un raport de obligații și produce daună însemnată, dacă este întrebuit în mod ilicit și în prejudiciul altuia. Prima trăsătură a corupției moravurilor este înlăturarea adevărului; ființa adevărului este începutul unei mari virtuți și prima condiție pe care Platon îl cere republicei sale.”¹⁾

Este regretabil că astăzi se continuă în mare parte în nerespectarea angajamentelor, găsindu-se persoane care își fac un merit din faptul că au știut să inducă în eroare, și prin promisiuni false să se folosească de avutul semenilor lor. Trebuie prudentă și cântărire a promisiunilor, căci legiuitorul român ca și cel francez socot pe acel care se lasă a fi înduplecat prin simple vorbe, ca un credul, ca un om nedibaci, și deci nu'i dă ajutor. Totuși, doctrina combate acest sistem de lipsă de protecțiune a celor slabi, a celor ignoranți în tainele diferitelor combinațiuni ce pot da loc alcătuirile în raporturile umane, susținând, că ar trebui lăsat judecătorilor sarcina de a aprecia dacă cel credul n'a fost victima propriei sale naivități: dacă a fost târât prin alegațiuni neexacte, pe „care n'a avut

chip să le verifice, sau prin artificii verbale, contra cărora i-a fost cu neputință să se apere.”¹⁾

Dar, alături de nesocotirea angajamentelor verbale sunt zilnic violate și angajamentele scrise și chiar acele care poartă sigiliul autenticității. Legiuitorul de astă dată n'a mai fost nepăsător; și, în afară de împrejurări grave, ce au motivat schimbarea condițiilor stabilite în contracte, tinde, prin executare forțată, ca să se realizeze dezideratul legal, ca tot ce a fost contractat, cu voință și în condițiuni oneste, să aibă putere de lege.

În acelaș mod, legiuitorul asanării din 1924 a stabilit o măsură de equitate și moralitate, venind în ajutorul celui care de bună credință, după ce a încercat o deminuire a creanței sale și o schimbare în condițiunile de plată, în favoarea debitorului, mijloace la care l'au forțat obținerea beneficilor unei legi de asanare, și după ce s'a împăcat cu debitorul său, încheind transacțiune favorabilă acestuia, în condițiunile zisei legi de asanare, vede ulterior că zisul debitor părăsește calea convenită definitiv și cearcă a profita din nou și a obține noi avantagii în baza unei noi legi de asanare a datorilor, intervenită înainte de ași fi achitat datoria.

Legiuitorul nou din 1934, prin texte formale, a interzis debitorului accesul la noile avantaje ce a creat, conformându-se principiului de drept comun, după care se cere bună credință în executarea obligațiunilor, iar tribunalul aplicând textul legal, s'a conformat aceluiaș principiu, hotărând că acordul intervenit între părți, este definitiv, că este chiar imoral ca cel ce a obținut odată beneficiile legii de asanare, să invoace și să i se admită noi beneficii a unei a doua lege.

* * *

În al doilea rând tribunalul face o aplicațiune justă și morală a pactului comisoriu.

Părțile pot în realitate să schimbe formalitățile desființării contractelor și să convină ca contractul să fie desființat de plin drept în caz de neexecutare a unei îndatoriri, fără ca să fie nevoie de intervențiunea justiției. Efectul legal al pactului comisor este deci înlăturarea intervenției justiției, astfel că desființarea are loc fără o atare intervenție. Acesta este efectul pactului comisoriu, și jurisprudența este unanimă spre a stabili că un atare -pact comisoriu în nici un caz nu poate să aibă de rezultat să acorde debitorului facultatea de a desființa contractul, după simplă voința sa, neexecutând obligațiunile sale²⁾.

Tribunalul a făcut aplicațiunea acestei măsuri juste, motivând cu claritate ideia că debitorul care a încheiat convențiune cu creditorul, sub imperiul unei legi de asanare stipulând și o condiție rezolutivă, nu poate prin simpla sa voință să desființeze o atare convențiune, lăsând să se îplinească condițiunea rezolutorie, prin neplata la termen; și, aceasta numai în scopul de ași crea o situațiune mai bună, care să-i permită a se folosi de dispozițiunile unei noi legi de asanare.

Dimitrie G. Maxim

fost președinte la Curtea de Apel

1) *Plantol & Ripert*, „Traité pratique”, X, pag. 509.

2) *Baudry-Lacantinerie et Saignat*, „De la vente”, 1907, Nol 552; *Laurent*, „Principes de droit civil”, XXIV, No. 334; *Plantol & Ripert*, „Traité pratique”, X, No. 165.